

ZAKON O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se zaštita stanovništva od zaraznih bolesti i posebna zdravstvena pitanja, određuju se zarazne bolesti koje ugrožavaju zdravlje stanovništva Republike Srbije i čije sprečavanje i suzbijanje je od opšteg interesa za Republiku Srbiju, sprovođenje epidemiološkog nadzora i mera, način njihovog sprovođenja i obezbeđivanje sredstava za njihovo sprovođenje, vršenje nadzora nad izvršavanjem ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) zarazna bolest je bolest izazvana specifičnim uzročnim agensom koja nastaje kao posledica prenosa agensa ili njegovih toksičnih produkata sa zaražene osobe ili drugog rezervoara na osetljivog domaćina, bilo direktno sa osobe na osobu ili indirektno preko zagađene hrane, vode, predmeta opšte upotrebe, prelaznog domaćina, vektora ili nežive sredine, te razmenom tečnosti koja je kontaminirana uzročnikom zaraze;

2) uzročnik zarazne bolesti je patogeni mikroorganizam, njegov toksični produkt ili prion;

3) kontakt je osoba koja je bila izložena slučaju zarazne bolesti ili životinji ili zagađenoj životnoj sredini na takav način da je postojala mogućnost zaražavanja;

4) rezervoar infekcije je svaka osoba, životinja, insekt ili drugi zglavkar, biljka, zemljište, voda ili supstanca, kao i njihova kombinacija, u kojoj uzročnik zarazne bolesti normalno živi i razmnožava se, od koga mu primarno zavisi preživljavanje, i gde se razmnožava na takav način da se može preneti na osetljivu osobu;

5) izvor infekcije je osoba, životinja, stvar ili supstanca sa koje se uzročnik prenosi na osetljivu osobu;

6) nosilac uzročnika zarazne bolesti je osoba ili životinja koja nosi uzročnike zarazne bolesti, a nema prisutne simptome i znake bolesti i predstavlja rezervoar infekcije;

7) epidemija zarazne bolesti je obolevanje od zarazne bolesti neuobičajeno po broju slučajeva, vremenu, mestu i zahvaćenoj populaciji ili neuobičajeno povećanje broja obolelih sa komplikacijama ili smrtnim ishodom, kao i pojava dva ili više međusobno povezanih slučajeva zarazne bolesti koja se nikada ili više godina nije pojavljivala na jednom području ili pojava većeg broja oboljenja čiji je uzročnik nepoznat, a prati ih febrilno stanje;

8) epidemija od većeg epidemiološkog značaja označava pojavu teških kliničkih oblika zaraznih bolesti i/ili smrti od zarazne bolesti, pri čemu postoji opasnost od nastanka težih ekonomskih i društvenih posledica, prekograničnog prenošenja bolesti, kao i ponovna pojava slučajeva odstranjene ili iskorenjene zarazne bolesti;

9) pandemija zarazne bolesti je obolevanje od zarazne bolesti koja prelazi državne granice i širi se na veći deo sveta ili svet u celini, ugrožavajući ljude u svim zahvaćenim područjima;

10) zaraženim područjem smatra se područje na kojem postoji jedan ili više izvora zaraze i na kome postoje uslovi za nastanak i širenje zaraze;

11) ugroženim područjem smatra se područje na koje se može preneti zarazna bolest sa zaraženog područja i na kome postoje uslovi za širenje zaraze;

12) epidemiološki nadzor predstavlja stalno sistematsko prikupljanje podataka o zaraznim bolestima, infekcijama udruženim sa zdravstvenom zaštitom, antimikrobnom rezistencijom, faktorima koji doprinose njihovom nastanku i prenošenju, efektima mera za njihovo sprečavanje i suzbijanje, obradu, analizu i tumačenje prikupljenih podataka, kao i upućivanje povratne informacije učesnicima u prikupljanju podataka, informisanje stručne i druge javnosti a u cilju sprečavanja pojave, kao i suzbijanja zaraznih bolesti, infekcija udruženih sa zdravstvenom zaštitom i antimikrobne rezistencije;

13) epidemiološko ispitivanje zaraznih bolesti je prikupljanje i analiza podataka o faktorima koji su doprineli nastanku utvrđene zarazne bolesti;

14) epidemiološko istraživanje je primena epidemioloških metoda u cilju utvrđivanja okolnosti koje su dovele do pojave epidemije zarazne bolesti, otkrivanja rezervoara, izvora i puteva prenošenja, kao i rizika za dalje širenje epidemije u populaciji;

15) istraživanje epidemije je epidemiološki rad u cilju razjašnjavanja i suzbijanja epidemije;

16) traženje kontakata je mera koja se sprovodi kako bi se našle osobe koje su u riziku od razvijanja bolesti ili su već razvile bolest;

17) zdravstveni nadzor označava zdravstvene preglede i epidemiološko ispitivanje lica koja su bila u kontaktu sa obolelom osobom i/ili kliconošom od zarazne bolesti, ili su boravila u žarištu zarazne bolesti;

18) sprečavanje pojave zarazne bolesti jeste skup mera koje se stalno sprovode u cilju predupređivanja pojave infekcije ili zarazne bolesti;

19) suzbijanje zarazne bolesti jeste skup mera koje se sprovode protiv već prisutne zarazne bolesti, u cilju smanjenja njene učestalosti;

20) sistem ranog uzbunjivanja je sveobuhvatan sistem nadzora nad zaraznim bolestima i odgovarajućim sindromima infektivne etiologije u cilju brzog otkrivanja novoobolelih, upozoravanja i preduzimanja hitnih mera pod uslovima definisanim Međunarodnim zdravstvenim pravilnikom;

21) imunizacija je preventivna mera zaštite osoba od zaraznih bolesti davanjem vakcina i/ili imunoglobulina humanog porekla, imunobioloških preparata koji sadrže specifična antitela i monoklonskih antitela;

22) hemioprofilaksa je davanje lekova zdravim osobama u cilju sprečavanja nastanka zarazne bolesti;

23) odstranjivanje (eliminacija) određene zarazne bolesti jeste odsustvo klinički ispoljene bolesti na određenoj teritoriji u uslovima postojanja agensa, uz sprovođenje nadzora radi otkrivanja unosa te zarazne bolesti iz drugih zemalja i mera radi sprečavanja njenog prenošenja;

24) iskorenjivanje (eradikacija) određene zarazne bolesti je potpuno odsustvo bolesti i prouzrokovala te bolesti na određenoj teritoriji uz sprovođenje nadzora radi otkrivanja unosa iz drugih zemalja;

25) izolacija je protivepidemijska mera izdvajanja, tokom perioda zaraznosti, inficiranih osoba na takva mesta i pod takvim uslovima da se spreči ili ograniči direktni, odnosno indirektni prenos infektivnog agensa s inficiranih osoba na osobe koje su osetljive ili mogu da prenesu agens drugima;

26) karantina je mera ograničavanja aktivnosti „kontakata”, tj. zdravih osoba i životinja koje su bile izložene slučaju zarazne bolesti tokom perioda njegove zaraznosti, sa ciljem da se spreči širenje zarazne bolesti;

27) dezinfekcija u širem smislu predstavlja skup postupaka kojima se efikasno uklanjaju, onesposobljavaju ili uništavaju mikroorganizmi u toj meri da nisu sposobni da izazovu infekciju. Dezinfekcija u užem smislu predstavlja smanjenje broja mikroorganizama ispod infektivne doze, odnosno uništavanje ili oslabljivanje patogenih mikroorganizama.

28) dezinsekcija je skup mera za uništavanje insekata i drugih zglavkara koji mogu da prenose uzročnike zarazne bolesti;

29) deratizacija je skup mera za uništavanje glodara koji mogu da prenose uzročnike zarazne bolesti;

30) vanredna situacija, odnosno događaj je stanje kada su rizici i pretnje ili posledice katastrofa, vanrednih događaja i drugih opasnosti po stanovništvo, životnu sredinu i materijalna dobra takvog obima i intenziteta da njihov nastanak ili posledice nije moguće sprečiti ili otkloniti redovnim delovanjem, pa je neophodno primeniti posebne mere;

31) zdravstveno obrazovanje je proces pomoću koga se pojedinci i grupe ljudi uče da se ponašaju na način usmeren ka unapređenju, održavanju i uspostavljanju zdravlja;

32) javnom službom u smislu ovog zakona smatraju se ustanove, preduzeća i drugi oblici organizovanja koji obavljaju delatnosti, odnosno poslove kojima se obezbeđuje ostvarivanje prava građana u oblasti obrazovanja, nauke, kulture, javnog informisanja, PTT saobraćaja i sl;

33) javno zdravstvena mera je odluka ili aktivnost koja ima za cilj sprečavanje, praćenje ili suzbijanje ozbiljnih rizika po javno zdravlje ili ublažavanje njihovog uticaja na javno zdravlje;

34) ozbiljna prekogranična pretnja zdravlju je po život opasna ili na drugi način ozbiljna opasnost po zdravlje biološkog, hemijskog, ekološkog ili nepoznatog porekla koja se širi ili podrazumeva značajan rizik od prekograničnog širenja i koja može zahtevati koordinirano međunarodno reagovanje kako bi se osigurao visok nivo zaštite zdravlja stanovništva;

35) referentna laboratorija je laboratorija koja obavlja poslove zdravstvene zaštite od opšteg interesa utvrđene zakonom, i to: dijagnostikovanje, potvrđivanje i tipizaciju uzročnika zaraznih oboljenja, u skladu sa svojim predviđenim aktivnostima, a deo je nacionalne mreže za javno zdravlje, uspostavljene radi laboratorijske podrške sistemu epidemiološkog nadzora, upozoravanja i odgovora na nacionalnom nivou (u skladu sa dokumentom WHO /CDS/CR/LAB/2004);

36) bolnička infekcija (infekcija povezana sa zdravstvenom zaštitom) je infekcija pacijenta ili osoblja u zdravstvenoj ustanovi, privatnoj praksi i socijalnoj ustanovi u kojoj se obavlja i zdravstvena delatnost, nastala u vezi sa izlaganjem zdravstvenim procedurama, lečenjem ili drugim postupcima, a kao rezultat reakcije organizma na prisustvo uzročnika zarazne bolesti, a koja nije bila prisutna niti je pacijent bio u inkubaciji prilikom prijema;

37) definicija slučaja je skup dogovorenih dijagnostičkih kriterijuma (klinički, laboratorijski i/ili epidemiološki) koji moraju biti ispunjeni da bi se neka osoba označila sumnjivim, verovatnim ili potvrđenim slučajem određene zarazne bolesti u određenoj populaciji;

38) predmeti opšte upotrebe su posuđe, pribor, uređaji, ambalaža i drugi predmeti koji dolaze u kontakt sa hranom, dečje igračke, kao i predmeti namenjeni deci i odojčadi, kozmetički proizvodi, kozmetički proizvodi sa posebnom namenom ili ambalaža za pakovanje tih proizvoda, predmeti koji u neposrednoj upotrebi dolaze u neposredan kontakt sa kožom ili sluzokožom, predmeti za ukrašavanje lica i tela, za pirsing i imitacije nakita;

39) sanitarno-tehnički i higijenski uslovi su uslovi koje treba da ispune objekti (prostorije, postrojenja, uređaji, nameštaj, oprema i pribor), namenska prevozna sredstva sa ciljem zaštite zdravlja stanovništva u skladu sa zakonom;

40) sanitarni nadzor je inspekcijски nadzor koji sprovodi sanitarni inspektor u skladu sa zakonom;

41) brod je morski brod ili brod registrovan za plovidbu na unutrašnjim vodama na međunarodnom putovanju.

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu u gramatičkom muškom rodu, podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koje se odnose.

Član 3.

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti jeste organizovana i sveukupna delatnost društva sa ciljem sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, kao i njihovog odstranjivanja i iskorenjivanja.

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti sprovodi se obavljanjem epidemiološkog nadzora i planiranjem, organizovanjem i primenom propisanih mera, kontrolom sprovođenja tih mera i obezbeđenjem materijalnih i drugih sredstava za njihovo sprovođenje.

Zaštita stanovništva od unosa zaraznih bolesti iz drugih zemalja obuhvata i primenu mera utvrđenih zakonima, potvrđenim međunarodnim zdravstvenim i sanitarnim konvencijama i međunarodnim ugovorima.

Zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti koje se mogu preneti sa životinja na ljude sprovode zdravstvene ustanove, privatna praksa i pravna lica koja obavljaju zdravstvenu delatnost u saradnji sa nadležnim organima iz veterinarske delatnosti, a sastoje se od međusobnog izveštavanja o pojavi i kretanju tih bolesti, organizovanja i sprovođenja protivepidemijskih, higijenskih i drugih mera za sprečavanje, odnosno suzbijanje određenih zaraznih bolesti.

Sprovođenje mera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti propisanih ovim zakonom i obezbeđivanje sredstava za njihovo sprovođenje imaju prioritet u odnosu na sprovođenje ostalih mera u oblasti zdravstvene zaštite.

II. ZARAZNE BOLESTI I POSEBNA ZDRAVSTVENA PITANJA

Član 4.

Zarazne bolesti prema sledećim kriterijuma u smislu ovog zakona su:

1) bolesti koje dovode ili mogu da dovedu do značajnog obolevanja i/ili do smrtnog ishoda, a posebno one za čiju je prevenciju potrebna šira koordinacija aktivnosti;

2) bolesti gde razmena informacija može da obezbedi rano upozoravanje o pretnji po javno zdravlje;

3) retke i ozbiljne zarazne bolesti, koje nisu prepoznate u Republici Srbiji, a za koje grupisanje podataka može da ukaže na faktore odgovorne za njihovu pojavu;

4) bolesti za koje postoje efikasne mere sprečavanja u cilju dobrobiti stanovništva;

5) bolesti kod kojih poređenje učestalosti sa drugim sredinama može doprineti proceni i unapređenju programa zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 5.

Na osnovu kriterijuma iz člana 4. stav 1. ovog zakona, zarazne bolesti po kategorijama i posebna zdravstvena pitanja nad kojima se sprovodi epidemiološki nadzor i protiv kojih se primenjuju mere sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti su:

- 1) Bolesti koje se mogu sprečiti imunizacijom
 - (1) Difterija (Diphtheria),
 - (2) Infekcije uzrokovane hemofilusom influence grupe B (Haemophilus influenzae B cut causa morborum),
 - (3) Influenca/Grip uključujući influencu A(H1N1) (Influenzae/Influenzae A (H1N1)),
 - (4) Morbili/Međe boginje (Morbilli),
 - (5) Parotitis/Zauške (Parotitis),
 - (6) Pertusis/Veliki kašalj (Pertussis),
 - (7) Poliomijelitis/Dečja paraliza (Poliomyelitis anterior acuta),
 - (8) Rubela/Crvenka (Rubella),
 - (9) Variola vera/Velike boginje (Variola vera),
 - (10) Tetanus (Tetanus);
- 2) Polno prenosive bolesti
 - (1) Infekcije hlamidijom (Infectio chlamydiasis),
 - (2) Gonokokne infekcije (Infectio gonococcica),
 - (3) Infekcija uzrokovana virusom humane imunodeficijencije (HIV-om),
 - (4) Sifilis (Syphillis);
- 3) Virusni hepatitisi
 - (1) Hepatitis A (Hepatitis A),
 - (2) Hepatitis B (Hepatitis B),
 - (3) Hepatitis C (Hepatitis C);
- 4) Bolesti koje se prenose hranom i vodom i bolesti uzrokovane okruženjem (životnom sredinom)
 - (1) Antraks (Anthrax),

- (2) Botulizam (Botulismus),
- (3) Kampilobakterioza (Campylobacteriosis),
- (4) Kriptosporidioza (Cryptosporidiosis),
- (5) Lambliaza (Đardioza) (Lambliasis),
- (6) Infekcija uzrokovana enterohemoragijskom E. Koli (Infectio intestinalis per E. Coli enterohaemorrhagicam),
- (7) Leptospiroza (Leptospirosis),
- (8) Listerioza (Listeriosis),
- (9) Salmoneloza (Salmonellosis),
- (10) Šigeloza (Shigellosis),
- (11) Toksoplazmoza (Toxoplasmosis),
- (12) Trihinelozna (Trichinelosis),
- (13) Jersinioza (Yersinosis);

5) Ostale bolesti

- (1) Bolesti koje se prenose nekonvencionalnim uzročnicima
 - Zarazne spongioformne encefalopatije, varijanta Krojcfeldt- Jakobove bolesti,
- (2) Bolesti koje se prenose vazduhom
 - Legioneloza (Legionellosis)
 - Meningokokna bolest (invazivna bolest) (Morbus Meningococcica)
 - Pneumokokne infekcije (invazivna bolest) (Infectio Pneumococcal)
 - Tuberkuloza (Tuberculosis)
 - Težak akutni respiratorni sindrom (SARS) (SARS),
- (3) Zoonoze - osim onih navedenih u (4)
 - Bruceloza (Brucellosis)
 - Ehinokokoza (Echinococcosis)
 - Besnilo (Rabies)
 - Q groznica (Q-febris)
 - Tularemija (Tularaemia)
 - Avijarna influenza kod ljudi (Avian influenzae)
 - Infekcija uzrokovana virusom Zapadnog Nila (Febris West Nile)
 - Hemoragijska groznica sa bubrežnim sindromom (Febris haemorrhagica cum syndroma renali),
- (4) Ozbiljne uvezene bolesti
 - Kolera (Cholera)
 - Malaria (Malaria)
 - Kuga (Pestis)
 - Virusne hemoragične groznice (Viral haemorrhagic fevers),

- (5) Bolesti koje se prenose vektorima
 - Krpeljski encefalitis (Encephalitis viralis ixodibus);
- 6) Posebna zdravstvena pitanja
 - (1) Bolničke infekcije (infekcije povezane sa zdravstvenom zaštitom),
 - (2) Antimikrobna rezistencija.

Član 6.

U slučaju opasnosti od zarazne bolesti koja nije određena u članu 5. ovog zakona a koja u većoj meri može ugroziti stanovništvo Republike Srbije, Vlada na predlog ministra nadležnog za poslove zdravlja (u daljem tekstu: ministar), može takvu bolest proglasiti zaraznom bolešću čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Srbiju, kao i odrediti odgovarajuće mere, uslove, način sprovođenja, izvršioce i sredstva za sprovođenje.

Ministar, na predlog Republičke stručne komisije za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i Zavoda za javno zdravlje osnovanog za teritoriju Republike Srbije, naredbom proglašava epidemiju zarazne bolesti od većeg epidemiološkog značaja ili opasnost od epidemije zarazne bolesti i određuje zaraženo, odnosno ugroženo područje.

U slučaju proglašenja epidemije zarazne bolesti ili opasnosti od epidemije zarazne bolesti iz stava 2. ovog člana ili ako je opasnost od epidemije ili pandemije zarazne bolesti proglasila Svetska zdravstvena organizacija (SZO), Vlada na predlog ministra utvrđuje potrebu Republike Srbije za nabavkom roba, usluga i radova u cilju sprečavanja i suzbijanja te zarazne bolesti.

Član 7.

Epidemiološki nadzor sprovodi se nad zaraznim bolestima, infekcijama povezanim sa zdravstvenom zaštitom i antimikrobnom rezistencijom na određene uzročnike, faktorima koji doprinose njihovom nastanku i prenošenju, kao i efektima mera za njihovo sprečavanje i suzbijanje.

Epidemiološki nadzor iz stava 1. ovog člana na teritoriji Republike Srbije sprovode i koordiniraju zavodi, odnosno instituti za javno zdravlje, u saradnji sa zdravstvenim ustanovama, privatnom praksom i drugim pravnim licima koja obavljaju i zdravstvenu delatnost, u skladu sa zakonom.

Zavod za javno zdravlje osnovan za teritoriju Republike Srbije (u daljem tekstu: Zavod), koordinira sprovođenje epidemiološkog nadzora na teritoriji Republike Srbije i donosi stručno uputstvo za epidemiološki nadzor za zarazne bolesti i posebna zdravstvena pitanja.

Epidemiološki nadzor sprovodi se nad zaraznim bolestima, infekcijama povezanim sa zdravstvenom zaštitom i antimikrobnom rezistencijom u skladu sa definicijom slučaja, preporukama Evropskog centra za sprečavanje i suzbijanje bolesti (ECDC) i SZO.

Epidemiološki nadzor sprovodi se na osnovu programa Republike Srbije, koje donosi Vlada, a na osnovu kojih se donose programi autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i zdravstvene ustanove.

Podatke dobijene epidemiološkim nadzorom na nivou opštine, grada i grada Beograda, sistematski objedinjuju, analiziraju i tumače nadležni zavodi odnosno instituti za javno zdravlje.

Podatke dobijene epidemiološkim nadzorom na nivou autonomne pokrajine sistematski objedinjuju, analiziraju i tumače zavodi odnosno instituti za javno zdravlje osnovani na nivou autonomne pokrajine.

Zavod objedinjuje, analizira i tumači podatke dobijene epidemiološkim nadzorom na teritoriji Republike Srbije i razmenjuje ih sa drugim zemljama, SZO i drugim međunarodnim organizacijama.

Ministar propisuje vrste i način sprovođenja epidemiološkog nadzora nad zaraznim bolestima i posebnim zdravstvenim pitanjima.

Član 8.

Republika, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave obavezni su da obezbede sprovođenje epidemiološkog nadzora i mera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti propisanih ovim zakonom, sredstva za njihovo sprovođenje i nadzor nad sprovođenjem tih mera.

III. PRAVA, OBAVEZE I NADLEŽNOSTI U SPROVOĐENJU ZAŠTITE STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

Član 9.

Republičke programe za sprečavanje i suzbijanje, kao i odstranjivanje i iskorenjivanje određenih zaraznih bolesti, u skladu sa zakonom i obavezama utvrđenim međunarodnim ugovorima koje priprema Zavod, u saradnji sa zavodima, odnosno institutima za javno zdravlje, referentnim zdravstvenim ustanovama i Republičkom stručnom komisijom za zarazne bolesti, a na predlog Ministarstva nadležnog za poslove zdravlja (u daljem tekstu: Ministarstvo) donosi Vlada.

U cilju sprovođenja programa za sprečavanje i suzbijanje, kao i odstranjivanje i iskorenjivanje određenih zaraznih bolesti Ministarstvo na predlog Zavoda i uz saglasnost Republičke stručne komisije za zarazne bolesti osniva stručna tela (grupe, komitete i dr.), u skladu sa zakonom.

Sprovođenje mera u cilju sprečavanja i suzbijanja, kao i odstranjivanja i iskorenjivanja određenih zaraznih bolesti određuje se posebnim programima, planovima i stručno-metodološkim uputstvima, u skladu sa zakonom.

Član 10.

Autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave i zdravstvena ustanova, mogu donositi programe za svoju teritoriju uz saglasnost Ministarstva zdravlja, a na osnovu mišljenja Zavoda, u skladu sa zakonom.

Programima iz stava 1. ovog člana utvrđuju se mere, izvršioци programa, sredstva, rokovi i način plaćanja i sprovođenje programa.

Član 11.

Radi utvrđivanja stručnih stavova o očuvanju i unapređenju zdravlja, sprečavanju i suzbijanju zaraznih bolesti, lečenju i zdravstvenoj nezi kao i o unapređenju i razvoju organizacije zdravstvene službe koja se bavi prevencijom, suzbijanjem, lečenjem zaraznih bolesti i podrškom obolelih zasnovane na dokazima i međunarodnim preporukama, osniva se Republička stručna komisija za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju iz stava 1. ovog člana, na predlog Zavoda i referentnih zdravstvenih ustanova, obrazuje ministar.

Komisija razmatra aktuelnu epidemiološku situaciju zaraznih bolesti u Republici Srbiji na osnovu izveštaja Zavoda, uspešnost realizovanih programa na

teritoriji Republike Srbije i daje zaključke i preporuke za unapređenje zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Zavod obavlja stručne, administrativne, tehničke i informativne poslove za potrebe Komisije.

Član 12.

Zavod obavlja poslove Nacionalnog centra za primenu Međunarodnog zdravstvenog pravilnika (u daljem tekstu: MZP).

Zavod razmenjuje informacije sa SZO kod vanrednog događaja (rizika po javno zdravlje), vrši prijavu i proveru slučaja u SZO i donosi Plan aktivnosti u primeni MZP.

U slučaju vanrednog događaja iz stava 2. ovog člana ministar obrazuje zajedničko telo, u cilju sprečavanja i suzbijanja vanrednog događaja.

U skladu sa MZP, obaveštenje o pojavi zarazne bolesti, epidemije ili drugog javnozdravstvenog događaja od međunarodnog značaja, Zavod dostavlja jedinici Regionalne kancelarije SZO za Evropu i drugim međunarodnim organizacijama ili državama u skladu sa prihvaćenim međunarodnim obavezama.

Član 13.

Svako pravno lice, preduzetnik i fizičko lice dužni su da postupe u skladu sa merama za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti određenim ovim zakonom i da omoguće nesmetano obavljanje nadzora i preduzimanje propisanih mera nadležnom doktoru medicine odnosno doktoru medicine specijalisti epidemiologije i nadležnom sanitarnom inspektoru.

Lica obolela od zaraznih bolesti imaju pravo i obavezu da se leče i pridržavaju propisanih mera i uputstava zdravstvenih ustanova i privatne prakse.

Lica koja stalno ili povremeno izlučuju uzročnike zarazne bolesti, obavezna su da se pridržavaju propisanih mera i uputstava koje odredi nadležni doktor medicine, odnosno doktor medicine specijalista epidemiologije.

IV. MERE ZA ZAŠTITU STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI I NAČIN NJIHOVOG SPROVOĐENJA

Član 14.

Mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti predstavljaju skup svih aktivnosti koje planiraju, organizuju i sprovode organi Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinica lokalne samouprave, privredni subjekti i pravna lica, instituti i zavodi za javno zdravlje i druge zdravstvene ustanove, zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici i fizička lica u cilju zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti vrši se sprovođenjem opštih, posebnih, vanrednih i drugih mera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti, u skladu sa zakonom.

1. Opšte mere

Član 15.

Opšte mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti sprovode se u objektima koji podležu sanitarnom nadzoru, odnosno nad objektima, prostorijama, uređajima, opremom i nad licima koja obavljaju delatnost u oblasti zdravstva, socijalnog zbrinjavanja, obrazovanja, poslovanja sa hranom, ugostiteljstva, turizma, trgovine i usluga, unutrašnjeg i međunarodnog saobraćaja, sporta i rekreacije.

Član 16.

Opšte mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti su:

1) obezbeđivanje zdravstveno ispravne vode za piće putem objekata za javno snabdevanje vodom za piće, vode za sanitarno-higijenske i rekreativne potrebe, kao i sanitarne zaštite izvorišta;

2) obezbeđivanje zdravstveno bezbedne hrane, predmeta koji dolaze u dodir s hranom i predmeta opšte upotrebe, kao i sanitarno-higijenskih uslova za njihovu proizvodnju i promet;

3) obezbeđivanje zdravstvene ispravnosti kupališnih, bazenskih voda, javnih česmi i izvora i drugih voda od javno zdravstvenog interesa;

4) obezbeđivanje sanitarno-tehničkih i higijenskih uslova u objektima pod sanitarnim nadzorom i drugim objektima u kojima se obavlja društvena, odnosno javna delatnost;

5) sprovođenje preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u naseljenim mestima, na javnim površinama, u stambenim objektima, u sredstvima javnog saobraćaja, u objektima pod sanitarnim nadzorom i njihovoj neposrednoj okolini i u drugim objektima u kojima se obavlja društvena, odnosno javna delatnost;

6) uklanjanje ljudskih i životinjskih izlučevina, leševa, organa i tkiva, otpadnih voda i drugih otpadnih materija na način i pod uslovima koji ne ugrožavaju zdravlje stanovništva, izvorišta vode za piće i životnu sredinu.

Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija sprovodi se radi održavanja higijene i smanjenja, zaustavljanja rasta i razmnožavanja ili potpunog uklanjanja prisustva mikroorganizama, štetnih zglavkara i glodara na prostoru i u objektu iz stava 1. ovog člana.

Dezinfekcija kao opšta mera podrazumeva i svakodnevnu i stalnu dezinfekciju ruku, pribora, predmeta, opreme, radnih površina i sanitarnih prostorija u svim objektima u kojima se priprema, proizvodi, čuva ili poslužuje hrana i u objektima koji podležu sanitarnom nadzoru, a obavezni su da je sprovode korisnici površina, prostorija ili objekata iz stava 1. ovog člana, kao kontinuirani svakodnevni proces u održavanju higijene poslovnog prostora.

Dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju kao opštu meru, sprovode zavodi odnosno instituti za javno zdravlje, druga pravna lica i preduzetnici ako ispunjavaju propisane uslove.

Brod koji obavlja međunarodna putovanja, a bio je zagađen glodarima, mora da ima svedočanstvo o deratizaciji u skladu sa ovim zakonom i MZP.

Brod koji obavlja međunarodna putovanja, a nije bio zagađen glodarima, mora da ima svedočanstvo o oslobađanju od deratizacije u skladu sa ovim zakonom i MZP. Navedenim svedočanstvom dokazuje se da je brod za određeno vreme, utvrđeno u svedočanstvu, oslobođen od vršenja deratizacije.

Svedočanstvo o deratizaciji i svedočanstvo o oslobađanju od deratizacije izdaje sanitarni inspektor na graničnom prelazu u skladu sa ovim zakonom i MZP a na osnovu pregleda broda kao i dokaza o sprovedenim merama deratizacije.

Sprovođenje opštih mera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i obezbeđivanje sredstava za njihovo sprovođenje organizuju i sprovode organi jedinica lokalne samouprave, autonomne pokrajine, Republike Srbije, pravna lica i preduzetnici, u skladu sa zakonom.

Ministar propisuje bliže uslove za sprovođenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.

Ministar propisuje bliže uslove o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda.

2. Posebne mere

Član 17.

Posebne mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti su:

- 1) rano otkrivanje izvora, rezervoara i puteva prenošenja zaraze;
- 2) epidemiološko ispitivanje i istraživanje;
- 3) laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti;
- 4) postavljanje dijagnoze zarazne bolesti;
- 5) prijavljivanje;
- 6) prevoz, izolacija i lečenje;
- 7) zdravstveni nadzor i karantin;
- 8) imunizacija i hemioprofilaksa;
- 9) dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija po epidemiološkim indikacijama;
- 10) zdravstveni pregledi određenih kategorija zaposlenih lica u objektima pod sanitarnim nadzorom, kao i određenih kategorija stanovništva radi utvrđivanja nosilaštva uzročnika zaraznih bolesti;
- 11) zdravstveno vaspitanje i obrazovanje određenih kategorija zaposlenih lica;
- 12) informisanje zdravstvenih radnika i stanovništva.

Posebne mere iz stava 1. ovog člana organizuju i neposredno sprovode zdravstvene ustanove, privatna praksa i pravna lica koja obavljaju i zdravstvenu delatnost, zdravstveni radnici i organi državne uprave.

Meru dezinsekcije i deratizacije po epidemiološkim indikacijama utvrđenu u stavu 1. tačka 9) ovog člana, osim u zdravstvenim ustanovama, školama, predškolskim ustanovama i drugim objektima u kojima borave deca, omladina i stara lica, sprovode i druga pravna lica i preduzetnici, u skladu sa zakonom.

Rano otkrivanje izvora, rezervoara i puteva prenošenja zaraznih bolesti

Član 18.

Rano otkrivanje izvora, rezervoara infekcije i puteva prenošenja zaraznih bolesti sprovodi se epidemiološkim ispitivanjem slučajeva zaraznih bolesti, u skladu sa definicijama slučaja i stručno-metodološkim uputstvima, i aktivnim pronalaženjem tipičnih i atipičnih slučajeva zaraznih bolesti i osoba pod rizikom, kao i laboratorijskim ispitivanjima uzoraka vode, hrane, vektora i drugih uzoraka iz životne sredine, a u cilju sprečavanja prenošenja bolesti na osetljive osobe i suzbijanja zarazne bolesti.

Epidemiološko ispitivanje i istraživanje

Član 19.

Epidemiološko ispitivanje se sprovodi radi utvrđivanja faktora koji su doprineli nastanku zarazne bolesti i/ili njenom prenošenju, kao i radi otkrivanja epidemije zarazne bolesti, utvrđivanja uzročnika zarazne bolesti, a u cilju sprečavanja i suzbijanja tih bolesti.

Podaci dobijeni epidemiološkim ispitivanjem upisuju se u epidemiološki upitnik.

Epidemiološko ispitivanje sprovodi doktor medicine specijalista epidemiologije nadležnog zavoda, odnosno instituta za javno zdravlje i drugih zdravstvenih ustanova u saradnji sa doktorom medicine koji je postavio dijagnozu zarazne bolesti i u skladu sa definicijom slučaja.

Epidemiološko ispitivanje iz stava 1. ovog člana sprovode zavodi, odnosno instituti za javno zdravlje, u slučaju:

- 1) pojave epidemije zarazne bolesti;
- 2) sumnje da postoji oboljenje od kolere, kuge, velikih boginja, žute groznice, drugih virusnih hemoragičkih groznica, poliomijelitisa, difterije, malih boginja, botulizma, SARS-a i drugih bolesti od epidemiološkog značaja;
- 3) pojave zarazne bolesti u skladu sa listom zaraznih bolesti;
- 4) pojave zarazne bolesti nepoznatog uzročnika.

U cilju ranog otkrivanja izvora, rezervoara i puteva prenošenja zaraznih bolesti poslove iz stava 4. ovog člana obavljaju Zavod i nadležni zavodi, odnosno instituti za javno zdravlje, koji moraju obezbediti trajnu pripravnost doktora medicine, doktora medicine specijaliste epidemiologije, kao i sredstva za materijalne rashode i naknadu za obavljanje pripravnosti.

Lice koje daje podatke u postupku epidemiološkog ispitivanja dužno je da govori istinu i da daje tačne i potpune podatke od značaja za otkrivanje rezervoara, izvora i načina prenošenja zarazne bolesti, kao i da se, po potrebi, podvrgne određenim medicinskim ispitivanjima.

Član 20.

Epidemiološko istraživanje sprovodi se sa ciljem da se ustanove rezervoar, odnosno izvor i put prenošenja zaraznih bolesti, kao i faktori koji su doprineli nastanku i širenju epidemije, da se predlože adekvatne protivepidemijske mere i da se prati njihovo sprovođenje.

Epidemiološko istraživanje organizuju i sprovode zavodi, odnosno instituti za javno zdravlje u saradnji sa organom uprave nadležnim za poslove sanitarnog nadzora i zdravstvenim ustanovama na teritoriji na kojoj je registrovana epidemija.

Laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti

Član 21.

Laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika, tipizacije uzročnika ili specifičnog odgovora organizma na prisustvo uzročnika zaraznih bolesti (u daljem tekstu: laboratorijsko ispitivanje), sprovodi se u svim slučajevima pojave ili sumnje na pojavu zarazne bolesti, kao u slučaju pojave epidemije, u kojima je utvrđivanje uzročnika i tipizacije uzročnika zarazne bolesti neophodno za postavljanje dijagnoze.

Laboratorijsko ispitivanje rezistencije uzročnika na antimikrobne agense, prema kliničkim i epidemiološkim indikacijama, obavlja se u skladu sa zakonom.

Laboratorijsko ispitivanje iz st. 1. i 2. ovog člana, vrše zdravstvene ustanove i privatna praksa koje ispunjavaju za to propisane uslove u oblasti mikrobiologije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

Proveru laboratorijskih nalaza laboratorija iz stava 3. ovog člana, potvrđivanje i tipizaciju uzročnika zaraznih bolesti, učešće u nadzoru nad zaraznim bolestima i nad infekcijama povezanim sa zdravstvenom zaštitom, praćenju antimikrobne rezistencije i saradnje sa međunarodnim laboratorijskim mrežama nadzora vrše referentne laboratorije, u skladu sa zakonom.

Unutrašnju proveru kvaliteta rada laboratorije vrši osnivač, a spoljnu stručnu proveru rada laboratorija iz stava 3. ovog člana, u oblasti dijagnostičkih, odnosno laboratorijskih metoda za identifikaciju uzročnika sprovode referentne laboratorije, u skladu sa zakonom.

Referentne laboratorije moraju biti uključene u sistem spoljašnje kontrole kvaliteta rada na godišnjem nivou u saradnji sa međunarodnim institucijama i organizacijama specijalizovanim za međulaboratorijska ispitivanja i obezbeđivanje kvaliteta.

Laboratorijska ispitivanja u cilju identifikacije i tipizacije uzročnika zarazne bolesti od javno-zdravstvenog interesa za koja ne postoje uslovi za laboratorijsku dijagnostiku u laboratorijama i referentnim laboratorijama navedenim u st. 3. i 4. ovog člana, vrše se u odgovarajućim laboratorijama van zemlje u skladu sa odredbama MZP.

Ministar rešenjem utvrđuje referentne laboratorije u skladu sa zakonom.

Član 22.

Laboratorije iz člana 21. stav 3. ovog zakona, dužne su da evidentiraju podatke o laboratorijskim ispitivanjima i da daju obaveštenja o dobijenim rezultatima u rokovima i na način propisan ovim zakonom.

Laboratorije iz člana 21. stav 3. ovog zakona, dužne su da o dobijenim rezultatima laboratorijskih ispitivanja obaveste:

- 1) podnosioca zahteva za laboratorijsko ispitivanje;
- 2) zavod odnosno institut za javno zdravlje na teritoriji na kojoj se nalazi laboratorija koja je izvršila laboratorijsko ispitivanje;
- 3) organ uprave nadležan za poslove sanitarnog nadzora na teritoriji na kojoj se nalazi laboratorija koja je izvršila laboratorijsko ispitivanje, na zahtev tog organa;
- 4) referentnu laboratoriju.

Referentne laboratorije iz člana 21. stav 4. ovog zakona, dužne su da o dobijenim rezultatima laboratorijskih ispitivanja obaveste:

- 1) podnosioca zahteva za proveru identifikacije uzročnika zarazne bolesti;
- 2) zavod odnosno institut za javno zdravlje na teritoriji na kojoj je podnet zahtev za laboratorijsko ispitivanje i Zavod;
- 3) organ uprave nadležan za poslove sanitarnog nadzora na teritoriji na kojoj je podnet zahtev za laboratorijsko ispitivanje, na zahtev tog organa.

Ministar propisuje način evidentiranja podataka o laboratorijskim ispitivanjima, rokove i način obaveštavanja o dobijenim rezultatima.

Postavljanje dijagnoze zarazne bolesti

Član 23.

Postavljanje dijagnoze zarazne bolesti sprovodi se u skladu sa kliničkim, laboratorijskim i epidemiološkim kriterijumima prema ustanovljenoj definiciji slučaja.

Prijavljivanje

Član 24.

Obaveznom prijavljivanju, u skladu sa ovim zakonom, podleže:

- 1) svako oboljenje ili smrt od zarazne bolesti iz člana 5. ovog zakona u skladu sa definicijom slučaja;
- 2) sumnja na obolevanje od kolere, kuge, velikih boginja, žute groznice, virusne hemoragijske groznice, SARS-a, poliomijelitisa, difterije, malih boginja, botulizma, kao i pojave nepoznate zarazne bolesti;
- 3) epidemija zarazne bolesti;
- 4) izlučivanje uzročnika trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinioza, kampilobakterioza kao i nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B, prisustvo antitela na virusni hepatitis C, antitela na HIV, kao i nosilaštvo parazita-uzročnika malarije;
- 5) svaki neuobičajeni događaj koji može ukazivati na zloupotrebu biološkog agensa ili epidemije izazvane nepoznatim uzročnikom;
- 6) svaka sumnja na pojavu zarazne bolesti koja odgovara definiciji opasnosti po zdravlje od međunarodnog značenja, prema MZP i SZO;
- 7) mogućnost infekcije virusom besnila;
- 8) akutna flakcidna paraliza;
- 9) laboratorijski utvrđen uzročnik zarazne bolesti;
- 10) infekcija povezana sa zdravstvenom zaštitom (bolnička infekcija);
- 11) rezistencija uzročnika zarazne bolesti na antimikrobne lekove;
- 12) neželjena reakcija posle imunizacije.

Prijavljivanje iz stava 1. ovog člana vrše zdravstvene ustanove, druga pravna lica koja mogu obavljati i zdravstvenu delatnost u skladu sa zakonom, privatna praksa i zdravstveni radnici, na propisanom obrascu, u skladu sa ovim zakonom.

Doktor medicine ili drugi zdravstveni radnik koji utvrdi oboljenje, sumnju na oboljenje ili smrt od zarazne bolesti iz stava 1. ovog člana, obavezan je da o tome bez odlaganja izvesti nadležni zavod, odnosno institut za javno zdravlje koji odmah obaveštava Zavod.

Ministar određuje zdravstvene ustanove i određene državne organe kojima se prijavljuju slučajevi utvrđeni u stavu 1. ovog člana i propisuje rokove, način i obrazac za prijavljivanje tih slučajeva.

Član 25.

Zavod, odnosno institut za javno zdravlje koji utvrdi zaraznu bolest iz grupe zoonoza ili smrt lica prouzrokovanu tom zaraznom bolešću dužan je da o tome odmah izvesti nadležnu veterinarsku organizaciju i inspeksijske organe nadležne za poslove sanitarnog i veterinarskog nadzora, na teritoriji na kojoj je zarazna bolest utvrđena.

Nadležna veterinarska organizacija koja utvrdi zaraznu bolest iz grupe zoonoza ili uginuće životinje prouzrokovano tom bolešću, dužna je da o tome odmah izvesti zavod odnosno, institut za javno zdravlje i organ uprave nadležan za poslove sanitarnog nadzora na teritoriji na kojoj je zarazna bolest utvrđena.

Nadležni zavod, odnosno institut za javno zdravlje dužan je da odmah izvesti Zavod.

Zavod u saradnji sa nadležnom veterinarskom organizacijom izrađuje jedinstveni godišnji izveštaj o trendovima zaraznih bolesti iz grupe zoonoza, u skladu sa preporukama SZO i Svetske zdravstvene organizacije za zdravlje životinja (OIE),

izvorima zaraze, uzročnicima i rezistenciji uzročnika zaraznih bolesti iz grupe zoonoza na antimikrobne lekove.

Ministar sporazumno sa ministrom nadležnim za poslove veterine određuje zarazne bolesti iz grupe zoonoza o kojima se vrši uzajamno izveštavanje u smislu st. 1. i 2. ovog člana i način tog izveštavanja, kao i bliže uslove o načinu vođenja evidencije o zaraznim bolestima iz grupe zoonoza.

Prevoz, izolacija i lečenje

Član 26.

Lica obolela od zaraznih bolesti prevoze se pod uslovima i na način kojim se sprečava prenošenja zaraznih bolesti, po stručno metodološkom uputstvu.

Lica koja su obolela od kuge, velikih boginja i virusnih hemoragičkih groznica (izuzev hemoragičke groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a, kao i lica za koja postoji sumnja da su obolela od kolere, kuge, velikih boginja, virusnih hemoragičkih groznica, poliomijelitisa i od druge zarazne bolesti nepoznate etiologije, prevoze se posebnim sanitetskim vozilom.

Doktor medicine koji kod određenog lica utvrdi oboljenje od zarazne bolesti ili postavi sumnju na oboljenje utvrđeno u stavu 2. ovog člana, dužan je da to lice odmah, sanitetskim vozilom, uputi u zdravstvenu ustanovu u kojoj se izoluju i leče lica obolela od zaraznih bolesti.

Član 27.

Lica obolela ili za koja postoji sumnja da boluju od kuge, velikih boginja i virusnih hemoragijskih groznica (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a, kao i lica za koja postoji sumnja da boluju od zarazne bolesti nepoznate etiologije, izoluju se i leče u zdravstvenim ustanovama za bolničko lečenje lica obolelih od zaraznih bolesti.

Član 28.

Doktor medicine u zdravstvenoj ustanovi za bolničko lečenje obolelih od zaraznih bolesti, koji potvrdi ili posumnja na oboljenje od zarazne bolesti utvrđeno u članu 27. ovog zakona, u saradnji sa doktorom medicine specijalistom epidemiologije nadležnog zavoda odnosno instituta za javno zdravlje, određuje licu meru izolacije i lečenja, odnosno izolacije, u skladu sa zakonom.

Lice kome je određen obavezan prevoz sanitetskim vozilom, u skladu sa članom 26. ovog zakona ili mera izolacije i lečenja u skladu sa članom 27. ovog zakona, odnosno mera izolacije u skladu sa stavom 1. ovog člana, dužno je da se pridržava naloga doktora medicine.

Lice koje se ne pridržava naloga doktora medicine, u skladu sa stavom 2. ovog člana, po prijavi zdravstvene ustanove prinudno se izoluje u prisustvu predstavnika organa uprave nadležnog za unutrašnje poslove.

Član 29.

U slučaju pojave epidemije širih razmera zarazne bolesti iz člana 27. lica obolela od te bolesti izoluju se i leče u objektima u kojima se mogu obezbediti uslovi za lečenje, odnosno za izolaciju i lečenje obolelih od zaraznih bolesti.

Objekti utvrđeni u stavu 1. ovog člana, određuju se aktom ministra, na predlog Zavoda za javno zdravlje osnovanog za teritoriju Republike Srbije.

Zdravstveni nadzor i karantin

Član 30.

Pravno lice i preduzetnik koji organizuju putovanje u zemlju u kojoj ima oboljenja koja predstavljaju pretnju po međunarodno javno zdravlje, kao i lice koje putuje u zemlju ili dolazi iz zemlje u kojoj ima oboljenja koja predstavljaju pretnju po međunarodno javno zdravlje, dužni su da se pre putovanja u tu zemlju, kao i po povratku iz te zemlje, pridržavaju obaveza propisanih ovim zakonom i MZP, kao i mera koje priroda te bolesti nalaže.

Zavod mesečno, a po potrebi i na nedeljnom nivou dostavlja informaciju o zemljama u kojima postoji epidemija i rizik od obolevanja od zaraznih bolesti koje se mogu uneti u zemlju i o tome obaveštava Ministarstvo, radi preduzimanja mera zdravstvenog nadzora na graničnim prelazima.

Lica koja dolaze iz zemalja u kojima ima kolere, kuge, velikih boginja, žute groznice, virusnih hemoragijskih groznica (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom), malarije i/ili drugih oboljenja koja predstavljaju pretnju po međunarodno javno zdravlje ili postoji epidemija i rizik od oboljevanja od zaraznih bolesti koje se mogu uneti u zemlju i lica iz stava 5. ovog člana, sa ili bez zdravstvenih tegoba dužna su da se na graničnom prelazu prijave nadležnoj zdravstvenoj službi, odnosno organima nadležnim za kontrolu prelaženja državne granice kao i da se u mestu boravka jave nadležnom zavodu, odnosno institutu za javno zdravlje.

Organi nadležni za kontrolu prelaženja državne granice, carinski organi, organi lučke kapetanije, avio i drugi prevoznici, nadležne medicinske službe na aerodromima i iz plana mreže, kao i druge službe i inspekcije na graničnim prelazima, dužni su da sanitarnom inspektoru pruže pomoć i saradnju u sprovođenju mera sanitarnog nadzora propisanih ovim zakonom, drugim propisima i MZP, posebno u pogledu identifikacije lica koja podležu sanitarnom nadzoru u skladu sa odredbom iz stava 2. ovog člana, pregleda prtljaga i sredstava u međunarodnom saobraćaju i pri sprovođenju propisanih i potrebnih mera, radi sprečavanja unošenja i širenja zaraznih bolesti.

Zdravstveni nadzor može se odrediti, na predlog Zavoda i za lica koja dolaze iz zemalja u kojima se organizuju skupovi koji su od strane SZO procenjeni kao skupovi visokog epidemiološkog rizika.

Licu koje se, u skladu sa ovim zakonom, stavlja pod zdravstveni nadzor na graničnom prelazu, odnosno na mestu ulaska u zemlju, sanitarni inspektor u skladu sa informacijom iz stava 2. ovog člana, donosi rešenje o stavljanju pod zdravstveni nadzor.

Licu koje se stavlja pod zdravstveni nadzor rešenjem se daje rok od 24 sata, u kome mora da se javi u nadležni zavod, odnosno institut za javno zdravlje, prema mestu boravka, radi praćenja zdravstvenog stanja.

Rešenje sanitarnog inspektora o stavljanju pod zdravstveni nadzor dostavlja se i nadležnom zavodu, odnosno institutu za javno zdravlje.

Nadležni zavod, odnosno institut za javno zdravlje dužan je da obavesti nadležnu sanitarnu inspekciju, o licima koja se u skladu sa izdatim rešenjem sanitarnog inspektora nisu javila radi praćenja zdravstvenog stanja.

Član 31.

Karantin je mera kojom se ograničava sloboda kretanja i utvrđuju obavezni zdravstveni pregledi zdravim licima koja su bila ili za koja postoji sumnja da su bila u kontaktu sa licima obolelim od zaraznih bolesti ili sa licem za koje postoji sumnja da

je obolelo od zarazne bolesti navedene u članu 27. ovog zakona, tokom perioda zaraznosti.

Mera karantina sprovodi se i u slučaju pojave druge zarazne bolesti za koju ministar, u saradnji sa Komisijom, utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva Republike Srbije.

Doktor medicine specijalista epidemiologije nadležnog zavoda, odnosno instituta za javno zdravlje određuje koja lica podležu obavezi stavljanja u karantin.

Licima kojima se određuje mera karantina, uručuje se rešenje sanitarnog inspektora. Dužina trajanja mere utvrđene u stavu 1. ovog člana određuje se u vremenu trajanja maksimalne inkubacije određene zarazne bolesti.

Lica kojima se određuje mera karantina moraju se pridržavati mera naloženih rešenjem, pod pretnjom prinudnog stavljanja u karantin.

Zaposlenim licima kojima se određuje mera karantina, za vreme provedeno u karantinu pripada odgovarajuća nadoknada, u skladu sa zakonom.

Organizovanje i sprovođenje mere karantina iz st. 1. i 2. ovog člana, naređuje ministar.

Mera karantina sprovodi se u objektima koji ispunjavaju uslove propisane za sprovođenje te mere.

Objekti koji ispunjavaju uslove iz stava 8. ovog člana, određuju se aktom Vlade, na predlog ministra.

Vlasnici objekata određenih za karantin dužni su da objekat ustupe na privremeno korišćenje, na osnovu akta Vlade, a na predlog Ministarstva, i za to im pripada odgovarajuća nadoknada.

Zdravstveni nadzor nad licima u karantinu vrši nadležni zavod odnosno institut za javno zdravlje, kao i medicinski tim koji boravi u karantinu, a obezbeđenje obavlja organ uprave nadležan za unutrašnje poslove.

Naknada za rad osoblju u karantinu određuje se u skladu sa zakonom.

Ministar bliže propisuje uslove i način sprovođenja mera karantina, dužinu trajanja, kao i uslove koje moraju ispunjavati objekti za tu namenu.

Imunizacija i hemioprofilaksa

Član 32.

Imunizacija se vrši imunološkim lekovima.

Obavezna imunizacija je imunizacija lica određenog uzrasta, kao i drugih lica određenih zakonom, koju lice koje treba da se imunizuje, kao ni roditelj, odnosno staratelj ne može da odbije, osim u slučaju postojanja medicinske privremene ili trajne kontraindikacije koju utvrđuje doktor medicine odgovarajuće specijalnosti ili stručni tim za kontraindikacije.

Imunizacija je obavezna za:

1) lica određenog uzrasta protiv tuberkuloze, difterije, tetanusa, velikog kašlja, dečije paralize, malih boginja, rubele, zaušaka, virusnog hepatitisa B, oboljenja izazvanih hemofilusom influence tipa B; i oboljenja izazvanih streptokokom pneumonije;

2) lica izložena određenim zaraznim bolestima: hepatitisu B, hepatitisu A, trbušnom tifusu, besnilu i tetanusu;

3) lica u posebnom riziku od bolesti: hepatitisa B, gripa, meningokokne bolesti, oboljenja izazvanih streptokokom pneumonije i hemofilusom influence B, varičele, infekcije izazvane respiratornim sincijalnim virusom;

4) lica zaposlena u zdravstvenim ustanovama protiv određenih zaraznih bolesti;

5) putnike u međunarodnom saobraćaju protiv žute groznice i drugih zaraznih bolesti po zahtevu zemlje u koju se putuje.

Za boravak dece u predškolskim i školskim ustanovama, kao i u ustanovama za smeštaj dece bez roditeljskog staranja, neophodno je da su ispunjeni uslovi iz stava 3. tačke 1) ovog člana, osim u slučaju postojanja medicinske kontraindikacije koju utvrđuje doktor medicine odgovarajuće specijalnosti ili stručni tim za kontraindikacije.

Preporučena imunizacija je imunizacija koju doktor medicine ili specijalista odgovarajuće grane medicine preporučuje, u skladu sa programom imunizacije stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti:

1) za lica određenog uzrasta protiv varičele, HPV infekcija, hepatitisa A i B, gripa i oboljenja izazvanih streptokokom pneumonije i drugih u skladu sa zakonom;

2) po kliničkim indikacijama protiv hepatitisa A i B, gripa, oboljenja izazvanih streptokokom pneumonije i drugih u skladu sa zakonom;

3) putnika u međunarodnom saobraćaju protiv trbušnog tifusa, hepatitisa A i B, gripa, dečije paralize i drugih u skladu sa zakonom.

Imunizacija se može sprovoditi i za druge zarazne bolesti koju doktor medicine ili specijalista odgovarajuće grane medicine nije dužan da preporuči ili koja se traži na lični zahtev pacijenta.

Član 33.

Licima utvrđenim u članu 32. stav 3. ovog zakona, može se odrediti obavezna imunizacija i protiv druge zarazne bolesti koja nije navedena u tom stavu, ako se utvrdi opasnost od prenošenja te zarazne bolesti.

U slučaju pojave epidemije zarazne bolesti utvrđene u članu 32. stavu 3. ovog zakona, može se odrediti i preporučena ili obavezna vanredna imunizacija protiv te zarazne bolesti za sva lica, odnosno za određene kategorije lica, ako se utvrdi opasnost od prenošenja te zarazne bolesti, kao i u slučaju unošenja u zemlju određene zarazne bolesti, u skladu sa planovima za odstranjivanje i održavanje statusa iskorenjivanja određenih zaraznih bolesti.

Obavezna, odnosno preporučena vanredna imunizacija iz st. 1. i 2. ovog člana, naređuje se aktom ministra, u skladu sa preporukama SZO, na predlog Zavoda uz saglasnost Komisije.

Član 34.

Imunizacija specifičnim imunoglobulinima obavezna je za lica kojima je, po epidemiološkim indikacijama, potrebna postekspoziciona zaštita protiv tetanusa, besnila, hepatitisa B, kao i u slučaju druge bolesti iz člana 5. ovog zakona, kao i nove bolesti.

Član 35.

Zaštita lekovima (hemioprofilaksa) sprovodi se kod lica koja su izložena zaražavanju od tuberkuloze, malarije, meningokokne bolesti i HIV infekcije, a po epidemiološkim indikacijama i kod lica koja su izložena drugim zaraznim bolestima, u skladu sa zakonom.

Zaštitu lekovima organizuju i sprovode nadležne zdravstvene ustanove i zdravstveni radnici.

Član 36.

Na predlog ministra, Program imunizacije stanovništva protiv zaraznih bolesti donosi Vlada za period od tri godine.

Imunizaciju imunološkim lekovima organizuju i sprovode nadležne zdravstvene ustanove i zdravstveni radnici prema utvrđenom Planu imunizacije.

Plan imunizacije donose zdravstvene ustanove svake godine u saradnji sa nadležnim zavodom, odnosno institutom za javno zdravlje i dostavljaju ih na saglasnost Zavodu.

Član 37.

Imunizaciju iz člana 36. ovog zakona, po izvršenom pregledu svakog lica koje treba imunizovati, kao i vođenje propisane evidencije o izvršenim imunizacijama vrši doktor medicine.

Nadzor nad sprovođenjem imunizacije iz stava 1. ovog člana vrše nadležni zavod, odnosno institut za javno zdravlje.

Član 38.

Ministarstvo, na predlog Zavoda, određuje zdravstvene ustanove koje mogu vršiti imunizaciju lica protiv besnila i putnika u međunarodnom saobraćaju.

Član 39.

Vakcine i drugi imunobiološki preparati moraju se transportovati i čuvati do njihove upotrebe pod uslovima koje je utvrdio proizvođač, pridržavajući se principa hladnog lanca uz obezbeđivanje indikatora temperaturnih uslova i overenog zapisa o nadzoru temperature.

Inspekcijski nadzor nad hladnim lancem vakcina i imunobioloških preparata sprovodi organ nadležan za poslove sanitarnog nadzora.

Ministar propisuje uslove, način i indikacije za sprovođenje imunizacije, način vođenja evidencije o izvršenoj imunizaciji, kao i način zaštite lekovima, način vođenja evidencije i izveštavanja o sprovedenoj zaštiti lekovima.

Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija po epidemiološkim indikacijama

Član 40.

Obavezna je dezinfekcija izlučevina, ličnih i drugih predmeta, kao i stambenih i drugih objekata, prostorija i prevoznih sredstava u kojima je boravilo lice obolelo od velikih boginja i virusne hemoragijske groznice (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a, kao i od druge zarazne bolesti za koju nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva.

Član 41.

Obavezna je dezinsekcija lica, ličnih predmeta, stambenih i drugih prostorija i prevoznih sredstava u kojima je boravilo lice obolelo ili za koje se sumnja da je obolelo od kuge, odnosno druge zarazne bolesti koju prenose zglavkari, za koju nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva.

U slučaju pojave autohtone malarije, obavezna je dezinsekcija stambenih i drugih objekata, prevoznih sredstava, naselja i njihove okoline, na ugroženom, odnosno zaraženom području.

Član 42.

Obavezna je deratizacija domaćinstava, naselja i njihove okoline, luka i pristaništa, aerodroma, brodova i drugih sredstava javnog saobraćaja, skladišta i drugih javnih prostorija, u slučaju pojave ili opasnosti od pojave kuge, kao i druge zarazne bolesti čiji su prenosioci glodari, a za koju nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva.

Član 43.

Svako pravno i fizičko lice dužno je da omogući nesmetano vršenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u slučajevima utvrđenim zakonom.

Član 44.

Zdravstvene ustanove, pravna lica i preduzetnici mogu početi sa radom i obavljati poslove dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni propisani uslovi.

Ispunjenost propisanih uslova iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo utvrđuje preko sanitarnih i zdravstvenih inspektora.

Ministar propisuje uslove u pogledu stručne spremljenosti, tehničke opremljenosti, prostorija i drugih uslova.

Kontrolu efikasnosti sprovedenih mera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije vrše referentne ustanove, imenovane od strane ministra.

Zdravstveni pregledi određenih kategorija zaposlenih lica u objektima pod sanitarnim nadzorom, kao i određenih kategorija stanovništva radi utvrđivanja nosilaštva uzročnika zaraznih bolesti

Član 45.

Obaveznom zdravstvenom pregledu, u skladu sa ovim zakonom podležu:

1) zaposleni na poslovima javnog snabdevanja stanovništva vodom za piće, proizvodnje, prometa i usluživanja hrane, izuzev lica zaposlenih u proizvodnji žestokih alkoholnih pića, vina, sirćeta i sirćetne kiseline, kao i lica zaposlenih u objektima za promet hrane u kojima se vrši promet isključivo originalno zapakovanom hranom;

2) zaposleni na poslovima ishrane, nege i održavanja higijene u predškolskim ustanovama, ustanovama za kolektivni smeštaj dece i omladine i ustanovama socijalne zaštite za smeštaj određenih kategorija lica;

3) zaposleni u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi koji pružaju usluge zdravstvene zaštite na odeljenjima sa povećanim rizikom od zaraznih bolesti, i to: na poslovima dijagnostike, lečenja, nege, ishrane bolesnika i poslovima održavanja higijene;

4) zaposleni na poslovima proizvodnje, prometa i izdavanja lekova i medicinskih sredstava, odnosno koji na drugi način dolaze u neposredan kontakt sa lekovima i medicinskim sredstvima;

5) zaposleni na poslovima pružanja usluge higijenske nege i ulepšavanja lica i tela, poslovima pružanja nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava integritet kože, kao i zaposleni na poslovima proizvodnje kozmetičkih sredstava;

6) lica koja u toku školovanja obavljaju obaveznu praksu na poslovima utvrđenim u stavu 1. tač. od 1) do 5) ovog člana.

Na poslovima utvrđenim u stavu 1. tač. od 1) do 5) ovog člana, ne mogu se zapošljavati, odnosno ne mogu obavljati delatnost ili obaveznu praksu lica koja nisu podvrgnuta obaveznom zdravstvenom pregledu u skladu sa ovim zakonom.

Na poslovima utvrđenim u stavu 1. tač. od 1) do 5) ovog člana, ne mogu se zapošljavati, odnosno ne mogu obavljati delatnost ili obaveznu praksu lica obolela od određenih zaraznih bolesti, kao ni lica koja su nosioci određenih mikroorganizama i parazita.

Meru obaveznih zdravstvenih pregleda određenih kategorija zaposlenih, drugih lica i kliconoša utvrđenih u stavu 1. organizuje i sprovodi nadležni zavod odnosno institut za javno zdravlje na teritoriji za koju je osnovan.

Zdravstvene ustanove, privatna praksa, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju delatnost iz stava 1. tač. 1) do 6) ovog člana, dužni su da obezbede vršenje obaveznih zdravstvenih pregleda određenih kategorija svojih zaposlenih u rokovima i na način propisan zakonom i snose troškove tih pregleda, kao i da u poslovnim prostorijama objekta u kojima se obavlja delatnost čuvaju sanitarne knjižice, kao dokaz o obavljenom zdravstvenom pregledu.

Član 46.

Obaveznom zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja nosilaštva uzročnika zaraznih bolesti podležu:

- 1) davaoci krvi, ćelija, tkiva, organa ili delova organa koji se presađuju;
- 2) trudnice;
- 3) osobe na lečenju hemodijalizom;
- 4) lica koja su bila akcidentalno izložena dokazano infektivnom ili potencijalno infektivnom materijalu;
- 5) odojčad ili deca koja su tokom trudnoće, rađanja ili po rođenju bila izložena HIV infekciji ili virusnoj hepatitis C infekciji, kao i odojčad ili deca sa sumnjom na kongenitalni sifilis;
- 6) novorođenčad/odojčad rođena od majki sa sumnjom na infekciju virusom rubele ili potvrđenom infekcijom virusom rubele u trudnoći, odnosno ona sa sumnjom na kongenitalni rubela sindrom;
- 7) lica na izdržavanju kazne zatvora;
- 8) lica smeštena u socijalne ustanove u kojima se obavlja i zdravstvena delatnost, kao i lica smeštena u đačke i studentske domove;
- 9) lica koja traže azil;
- 10) lica koja su na programima inseminacije ili veštačke oplodnje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje biološki potpomognuta oplodnja;
- 11) zdravstveni radnici koji su eksponirani HBV virusu na HBsAg ili antiHBs u zavisnosti od toga da li su vakcinisani protiv hepatitisa B.

Preporučenom zdravstvenom pregledu, radi utvrđivanja nosilaštva uzročnika zaraznih bolesti podležu:

- 1) trudnice;
- 2) žrtve seksualnog napada ili zlostavljanja;
- 3) lica sa dijagnostikovanom aktivnom tuberkulozom;
- 4) lica sa klinički manifestnim znacima ili simptomima koji ukazuju na oslabljen imunološki sistem;

5) lica koja su bila potencijalno, nenasilno izložena infekciji koja se prenosi parenteralnim ili seksualnim putem.

Obavezni ili preporučeni zdravstveni pregledi radi utvrđivanja nosilaštva uzročnika zaraznih bolesti mogu biti propisani i za druge kategorije stanovništva prema epidemiološkim indikacijama i u skladu sa preporukama SZO i drugih međunarodnih organizacija.

Meru obaveznog i preporučenog zdravstvenog pregleda za određene kategorije stanovništva iz stava 1. ovog člana, organizuju i sprovode nadležne zdravstvene ustanove, u skladu sa zakonom.

Ministar određuje zarazne bolesti i nosilaštvo određenih mikroorganizama i specifičnih antitela, propisuje vrste obaveznih i preporučenih zdravstvenih pregleda kojima podležu lica iz čl. 45. i 46. ovog zakona, kao i uslove, rokove i način sprovođenja tih pregleda i izveštavanja.

Zdravstveno vaspitanje i obrazovanje određenih kategorija zaposlenih lica

Član 47.

Zdravstvene ustanove, pravna lica koja obavljaju i zdravstvenu delatnost, privatna praksa i zdravstveni radnici dužni su da kroz promociju zdravlja obolela lica i druga lica iz njihove neposredne okoline pouče o načinu zaštite od zarazne bolesti, u skladu sa zakonom.

Član 48.

Zaposleni iz člana 45. stav 1. tač. 1), 2), 3), 4) i 5) ovog zakona, moraju da imaju osnovna znanja o ličnoj higijeni i merama zaštite od zaraznih bolesti. Obuku organizuje i sprovodi Ministarstvo u saradnji sa nadležnim zavodima odnosno institutima za javno zdravlje.

Troškove obuke iz stava 1. ovog člana, snosi zdravstvena ustanova, privatna praksa, pravno lice i preduzetnik.

Ministar propisuje program obuke za sticanje osnovnih znanja iz stava 1. ovog člana, način njegovog sprovođenja, visinu troškova i naknadu za rad komisije i uređuje ostala pitanja.

Informisanje zdravstvenih radnika i stanovništva

Član 49.

Zavodi, odnosno instituti za javno zdravlje obavezni su da informišu zdravstvene radnike i stanovništvo o razlozima i načinu sprovođenja posebnih mera za suzbijanje i sprečavanje zaraznih bolesti, a posebno u slučajevima kada je potrebna saradnja zdravstvenih radnika i stanovništva u sprovođenju posebnih mera za suzbijanje i sprečavanje zaraznih bolesti.

Zdravstveni radnici ili pravna lica koje obavljaju zdravstvenu delatnost mogu informisati ostale zdravstvene radnike i stanovništvo isključivo u delu mera koje sami sprovode.

Na predlog Zavoda za javno zdravlje osnovanog za teritoriju Republike Srbije u slučajevima iz stava 1. ovog člana ministar će informisati zdravstvene radnike i stanovništvo o sprovođenju posebnih mera za suzbijanje i sprečavanje zaraznih bolesti.

3. Vanredne mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i način njihovog sprovođenja

Proглаšavanje epidemije zarazne bolesti od većeg epidemiološkog značaja

Član 50.

Ministar proglašava pojavu epidemije zarazne bolesti od većeg epidemiološkog značaja i naređuje mere koje se u tom slučaju moraju sprovesti.

Akt iz stava 1. ovog člana, ministar donosi na predlog Komisije i Zavoda najkasnije u roku od dva dana od dana dostavljanja predloga.

Predlog iz stava 2. ovog člana, sadrži: naziv zarazne bolesti, područje zahvaćeno epidemijom, mere koje se u tom slučaju moraju sprovesti, način njihovog sprovođenja i sredstva potrebna za obezbeđivanje sprovođenja tih mera.

Ministar na predlog Zavoda u saradnji sa Komisijom proglašava prestanak epidemije od većeg epidemiološkog značaja.

Sprovođenje mera u vanrednim situacijama

Član 51.

U slučaju vanrednih situacija (elementarne nesreće i katastrofe, pojave epidemije zarazne bolesti, pojave nove ili nedovoljno poznate zarazne bolesti i u slučaju sumnje na upotrebu biološkog agensa i drugo) koje mogu da ugroze zdravlje i živote ljudi i u kojima postoji neposredna opasnost za masovno prenošenje zaraznih bolesti, sprovode se sledeće mere:

- 1) organizovanje, planiranje i obezbeđivanje sprovođenja mera sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti;
- 2) brza epidemiološka procena u cilju hitnog preduzimanja neposrednih mera zaštite stanovništva;
- 3) epidemiološki nadzor u vanrednoj situaciji, uvođenjem sistema ranog upozoravanja dok postoje razlozi navedeni u stavu 1. ovog člana;
- 4) prevoz, izolacija i karantin ako postoji indikacija;
- 5) aktiviranje sistema komunikacije u vanrednom stanju;
- 6) obavezno učešće zdravstvenih ustanova, privatne prakse, preduzetnika i građana u suzbijanju rizika za javno zdravlje i korišćenje određenih objekata, opreme i prevoznih sredstava radi sprečavanja i suzbijanja prenošenja zaraznih bolesti, a na osnovu naredbe ministra.

Epidemiološki nadzor sprovodi se dok postoje razlozi navedeni u stavu 1. ovog člana.

Epidemiološki nadzor u vanrednoj situaciji, u stavu 1. ovog člana, organizuju i sprovode zavodi, odnosno instituti za javno zdravlje, u saradnji sa Ministarstvom.

Sprovođenje mera u vanrednoj situaciji obavlja se u skladu sa zakonom kojim se uređuju vanredne situacije i ovim zakonom.

Član 52.

Ministar na osnovu predloga Komisije i Zavoda može narediti:

- a) zabranu okupljanja na javnim mestima;
- b) ograničenje kretanja stanovništva u području zahvaćenom vanrednom situacijom;

- v) zabranu ili ograničenje putovanja;
- g) zabranu ili ograničenje prometa pojedinih vrsta robe i proizvoda;
- d) vanrednu vakcinaciju.

Mere iz stava 1. ovog člana, traju do prestanka opasnosti.

Sprečavanje unošenja zaraznih bolesti u zemlju i njihovog prenošenja u druge zemlje

Član 53.

Radi sprečavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprečavanja njihovog prenošenja u druge zemlje, ministar na predlog Komisije i Zavoda može narediti mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti, i to:

- 1) zabranu putovanja u zemlju u kojoj vlada epidemija zarazne bolesti;
- 2) zabranu kretanja stanovništva, odnosno ograničenje kretanja stanovništva u području zahvaćenom određenom zaraznom bolešću, odnosno epidemijom te zarazne bolesti;
- 3) zabranu ili ograničenje prometa pojedinih vrsta robe i proizvoda;
- 4) obavezno učešće zdravstvenih ustanova, drugih oblika obavljanja zdravstvene delatnosti, drugih pravnih lica, preduzetnika i građana u suzbijanju zarazne bolesti i korišćenju određenih objekata, opreme i prevoznih sredstava radi suzbijanja zaraznih bolesti.

Za učešće u sprovođenju mere iz stava 1. tačka 4) ovog člana, zdravstvenim ustanovama, privatnoj praksi, drugim pravnim licima, preduzetnicima i građanima pripada odgovarajuća nadoknada u skladu sa zakonom.

Mere iz stava 1. ovog člana, mogu trajati najduže dok postoji opasnost od unošenja zarazne bolesti u zemlju, odnosno od širenja epidemije zarazne bolesti.

4. Druge mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i način njihovog sprovođenja

Prevenција i suzbijanje infekcija povezanih sa zdravstvenom zaštitom (bolnička infekcija)

Član 54.

Zdravstvene ustanove, privatna praksa, socijalne ustanove u kojima se obavlja i zdravstvena delatnost i druga pravna lica koja mogu obavljati i zdravstvenu delatnost dužne su da sprovode stručne, organizacione i druge propisane mere radi sprečavanja pojave, kao i radi ranog otkrivanja i suzbijanja bolničkih infekcija unutar ustanove.

Radi sprovođenja mera iz stava 1. ovog člana, zdravstvene ustanove i socijalne ustanove u kojima se obavlja i zdravstvena delatnost, dužne su da obrazuju komisiju za zaštitu od bolničkih infekcija.

Ministar propisuje mere iz stava 1. ovog člana, način i postupak za njihovo sprovođenje, kao i način obrazovanja i rada komisije za zaštitu od bolničkih infekcija.

Higijensko postupanje prilikom pružanja usluga higijenske nege i ulepšavanja lica i tela, kao i nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava integritet kože

Član 55.

Pravna lica i preduzetnici koji obavljaju delatnost pružanja usluga higijenske nege i ulepšavanja lica i tela, kao i nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava integritet kože (u daljem tekstu: higijenske usluge), dužni su da svoje usluge pružaju pod uslovima i na način kojim se sprečava pojava i prenošenje zaraznih bolesti.

Ministar propisuje bliže uslove u pogledu kadrova, prostorija, uređaja i opreme koje moraju ispunjavati pravna lica i preduzetnici koji obavljaju delatnost pružanja higijenskih usluga, kao i način postupanja kojim se sprečava pojava i prenošenje zaraznih bolesti prilikom pružanja tih usluga.

Postupanje sa posmrtnim ostacima umrlih lica

Član 56.

Posmrtni ostaci umrlih lica prenose se, odnosno iskopavaju i prenose, na način i pod uslovima kojima se sprečava pojava i prenošenje zaraznih bolesti.

Član 57.

Prenos posmrtnih ostataka umrlih lica koja su umrla od zaraznih bolesti iz člana 5. ovog zakona, i nezaraznih bolesti, obavlja se pod uslovima i na način predviđen ovim zakonom.

Član 58.

Prenos i prevoz umrlih lica od zaraznih bolesti, obavlja se na području Republike Srbije na osnovu sprovednice a iz Republike Srbije u inostranstvo, na osnovu sprovednice i rešenja (odobrenja), koje izdaje nadležan sanitarni inspektor.

Član 59.

Prenos umrlih lica koja nisu bila sahranjivana i koja nisu umrla od zaraznih bolesti iz člana 5. ovog zakona, obavlja se na području Republike na osnovu sprovednice a iz Republike u inostranstvo na osnovu sprovednice i rešenja (odobrenja), koje izdaje teritorijalno nadležni sanitarni inspektor.

Član 60.

Umrlo lice se prenosi iz inostranstva u Republiku Srbiju na osnovu sprovednice koju izdaje nadležno diplomatsko, odnosno konzularno predstavništvo Republike Srbije u državi iz koje se umrlo lice iznosi.

Član 61.

Iskopavanje i prenos umrlog lica iz jednog grobnog mesta radi sahrane u drugo grobno mesto, na istom groblju, ili u istom naseljenom mestu, obavlja se na osnovu odobrenja izdatog od opštinskog organa uprave nadležnog za poslove komunalne delatnosti.

Iskopavanje i prenos umrlog lica iz jednog mesta radi sahrane u drugo mesto na teritoriji Republike Srbije ili iz Republike Srbije u inostranstvo, obavlja se na osnovu sprovednice koju izdaje teritorijalno nadležni sanitarni inspektor.

Član 62.

Prenos urne umrlog lica obavlja se sa sprovednicom.

Član 63.

Sanitarni inspektor izdaje sprovodnicu i rešenje na osnovu javne isprave kojom se dokazuje identitet umrlog lica i potvrde o uzroku smrti.

Izuzetno sprovodnicu može izdati i doktor medicine koji je konstatovao smrt i prisustvovao opremanju lica umrlog u zdravstvenoj ustanovi, vojnoj jedinici ili jedinici policije.

Član 64.

Troškovi prenosa umrlog lica snosi lice koje je podnelo zahtev za izdavanje odobrenja za prenos, ako prema posebnim propisima ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Član 65.

Ministar propisuje uslove i način opremanja, iskopavanja i prenošenja posmrtnih ostataka umrlog lica i obrazac sprovodnice.

V. OSTALE ODREDBE**Član 66.**

Radi sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti od značaja za Republiku Srbiju, Ministarstvo:

- 1) prati kretanje zaraznih bolesti na osnovu izveštaja Zavoda;
- 2) donosi trogodišnji program imunizacije na predlog Zavoda;
- 3) usklađuje rad nadležnih organa autonomne pokrajine, jedinica lokalne samouprave u sprečavanju i suzbijanju zaraznih bolesti i sprovođenje mera za zaštitu od zaraznih bolesti koje se pojavljuju u epidemijском obliku i ugrožavaju dve ili više opština;
- 4) na predlog Zavoda naređuje sprovođenje mera zaštite od zaraznih bolesti u slučaju epidemije koja ugrožava više jedinica lokalne samouprave, posebno većih epidemija i epidemija nepoznatog uzročnika.

Član 67.

Ministarstvo unutrašnjih poslova pruža pomoć Ministarstvu u granicama svojih nadležnosti u sprovođenju mera inspeksijskog nadzora kao i pri sprovođenju drugih mera propisanih ovim zakonom.

Član 68.

Zdravstvene ustanove, privatna praksa, pravna lica, preduzetnici, zdravstveni radnici i građani dužni su da sprovedu mere propisane ovim zakonom i postupe po rešenju sanitarnog inspektora radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, u rokovima, pod uslovima i na način određen tim rešenjem.

Zdravstvene ustanove, privatna praksa i druga pravna lica koja u vršenju zdravstvene delatnosti otkriju zaraznu bolest, dužni su da preduzmu propisane mere za sprečavanje prenošenja i suzbijanja te zarazne bolesti i druge mere koje priroda bolesti zahteva, kao i da pouče obolela lica i druga lica iz njihove okoline o načinu zaštite od te zarazne bolesti.

Član 69.

Lice obolelo od zarazne bolesti, odnosno nosilac uzročnika zarazne bolesti dužno je da daje istinite podatke tokom epidemiološkog ispitivanja i da se pridržava određenih mera i uputstava zdravstvene ustanove, odnosno naloga doktora medicine, naročito u pogledu sprečavanja prenošenja zarazne bolesti.

Član 70.

Sredstva za sprovođenje posebnih mera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti utvrđenih u članu 17. stav 1. ovog zakona, izuzev za zdravstvene preglede određenih kategorija zaposlenih i drugih lica utvrđenih u članu 45. stav 1. ovog zakona, vakcinaciju lica u međunarodnom saobraćaju, vakcinaciju preporučenim i drugim vakcinama na zahtev pacijenata iz člana 32. ovog zakona, kao i za obrazovanje određenih kategorija zaposlenih lica iz člana 48. ovog zakona, obezbeđuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast zdravstvene zaštite i zakonom kojim se uređuje oblast zdravstvenog osiguranja.

Član 71.

Sredstva za sprovođenje zaštite stanovništva od zaraznih bolesti koje nisu utvrđene ovim zakonom a čija pojava može ugroziti zdravlje stanovništva Republike Srbije i od zaraznih bolesti čiji je uzročnik nepoznat, kao i sredstva za sprečavanje, suzbijanje i gašenje epidemija tih zaraznih bolesti, obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Sredstva za sprovođenje vanrednih mera utvrđenih ovim zakonom obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Sredstva za sprovođenje programa utvrđenih u čl. 8. i 9. ovog zakona, potvrđenih međunarodnih ugovora i međunarodnih sanitarnih konvencija, obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Član 72.

Sredstva za odgovarajuću nadoknadu troškova nastalih u vezi sa korišćenjem objekata za lečenje, odnosno za izolaciju i lečenje lica obolelih od određene zarazne bolesti u slučaju epidemije te zarazne bolesti od većeg epidemiološkog značaja, za korišćenje objekata za sprovođenje mere karantina, koji su za tu svrhu određeni aktom ministra u skladu sa članom 31. ovog zakona, kao i sredstva za sprovođenje vanrednih mera naređenih radi sprečavanja unošenja u zemlju, prenošenja i suzbijanja zaraznih bolesti u skladu sa članom 53. ovog zakona, obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

VI. INSPEKCIJSKI NADZOR**Član 73.**

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona i drugih propisa i opštih akata kojima se uređuje oblast zaštite stanovništva od zaraznih bolesti vrši Ministarstvo, preko sanitarnih inspektora.

U vršenju inspekcijskog nadzora iz stava 1. ovog člana, sanitarni inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) naredi preduzimanje propisanih mera i drugih radnji u skladu sa zakonom;
- 2) naredi preduzimanje drugih mera u skladu sa obavezama utvrđenim međunarodnim sanitarnim konvencijama i drugim međunarodnim ugovorima;
- 3) naredi propisani zdravstveni pregled zaposlenih, drugih lica i kliconoša, kao i pregled proizvoda, uređaja i opreme, uzimanje potrebnog materijala za laboratorijska ispitivanja radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti;
- 4) naredi zdravstveni pregled lica i biološkog materijala radi utvrđivanja zaraznih bolesti, odnosno uzročnika zaraznih bolesti zbog kojih se nalaže mera stavljanja pod zdravstveni nadzor;
- 5) naredi, prema definiciji slučaja ili prema procenjenoj epidemiološkoj situaciji prinudnu izolaciju i lečenje licima obolelim od pandemijskog gripa kuge,

velikih boginja i virusnih hemoragijskih groznica (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a, odnosno, prinudnu izolaciju licima za koja postoji sumnja da boluju od kuge, velikih boginja, virusnih hemoragijskih groznica, SARS-a, kao i od drugih zaraznih bolesti nepoznate etiologije. Rok za sprovođenje ove mere predlaže doktor medicine, specijalista epidemiologije a sprovodi sanitarni inspektor;

6) naredi prinudno stavljanje u karantin zdravim licima koja su bila ili za koja postoji sumnja da su bila u kontaktu sa licima obolelim od pandemijskog gripa na početku prenošenja, kuge, velikih boginja i virusnih hemoragijskih groznica (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a i od druge zarazne bolesti za koju referentna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva Republike Srbije;

7) zabrani obavljanje delatnosti licima zaposlenim na poslovima utvrđenim u članu 45. stav 1. tač. od 1. do 5. ovog zakona, kao i licima koja na tim poslovima obavljaju obaveznu praksu, ako nisu podvrgnuti obaveznom zdravstvenom pregledu u rokovima i na način utvrđen ovim zakonom, ili ako u poslovnim prostorijama objekta u kome se obavlja određena delatnost ne poseduju sanitarne knjižice kao dokaz o obavljenom zdravstvenom pregledu, do pribavljanja rezultata da ne boluju od određenih zaraznih bolesti, odnosno da nisu nosioci uzročnika tih zaraznih bolesti;

8) zabrani obavljanje delatnosti licima zaposlenim na poslovima utvrđenim u članu 45. stav 1. tač. od 1. do 5. ovog zakona, kao i licima koja na tim poslovima obavljaju obaveznu praksu, ako su obolela od aktivne tuberkuloze, gnojnih oboljenja kože i sluznice, određenih mikoza i određenih crevnih zaraznih bolesti, ili su izlučioc uzročnika tih zaraznih bolesti, do izlečenja, odnosno do prestanka izlučivanja uzročnika zaraznih bolesti;

9) zabrani dalju distribuciju vakcine ili imunobiološkog preparata ako se utvrdi da se prilikom njihovog transporta i čuvanja nije pridržavalo principa hladnog lanca;

10) zabrani, odnosno ograniči kretanje osobama za koje se posumnja ili utvrdi da su se mogle zaraziti kugom, velikim boginjama, virusnim hemoragijskim groznicama (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom) i drugom zaraznom bolešću za koju referentna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva Republike Srbije;

11) zabrani okupljanje osoba u školama, predškolskim ustanovama, zdravstvenim ustanovama, javnim objektima i na drugim javnim mestima dok traje opasnost od epidemije zarazne bolesti od većeg epidemiološkog značaja;

12) privremeno zabrani korišćenje prostorija za rad u zdravstvenoj ustanovi ili delu zdravstvene ustanove u slučaju pojave epidemije bolničke infekcije koja nije suzbijena predloženim protivepidemijskim merama;

13) zabrani obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije zdravstvenim ustanovama i drugim pravnim licima i preduzetnicima koji ne ispunjavaju propisane uslove za vršenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, do ispunjenja tih uslova;

14) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo, odnosno zahtev nadležnom organu za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa zakonom;

15) obavesti drugi organ o razlozima za preduzimanje mera za koje je taj organ nadležan.

Član 74.

Radi zaštite od unošenja zaraznih bolesti na teritoriju Republike Srbije, sanitarni inspektori na granici, vrše sanitarni nadzor nad putnicima i njihovim stvarima i nad saobraćajnim sredstvima u međunarodnom saobraćaju.

U vršenju inspekcijskog nadzora iz stava 1. ovog člana, sanitarni inspektor ima pravo i dužnost da:

1) naredi zdravstveni pregled lica i biološkog materijala radi utvrđivanja zaraznih bolesti;

2) zabrani, odnosno ograniči kretanje osobama za koje se posumnja ili se utvrdi da su se mogle zaraziti kugom, velikim boginjama, virusnim hemoragijskim groznicama, žutom groznicom, SARS-om i drugom zaraznom bolešću za koju Komisija utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva Republike Srbije;

3) zabrani unošenje u zemlju hrane i vode licima koja dolaze iz zemalja u kojima ima kolere i iz drugih zemalja u kojima ima drugih zaraznih bolesti koje se mogu preneti hranom i vodom, a za koje Komisija utvrdi da predstavljaju opasnost po zdravlje stanovništva Republike Srbije;

4) naredi preduzimanje drugih mera u skladu sa ovim zakonom i obavezama utvrđenim međunarodnim sanitarnim konvencijama i drugim međunarodnim ugovorima.

Član 75.

Mere utvrđene u članu 73. stav 2. tač. 1) do 15) i članu 74. stav 2. tač. 1) do 4) ovog zakona, određuju se rešenjem sanitarnog inspektora u upravnom postupku.

Preduzimanje izuzetno hitnih mera radi otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi, sanitarni inspektor može narediti i usmenim rešenjem, u skladu sa zakonom.

Rešenje iz stava 2. ovog člana, unosi se u zapisnik o izvršenom sanitarnom nadzoru.

Protiv rešenja sanitarnog inspektora iz st. 1. i 2. ovog člana, može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba protiv rešenja sanitarnog inspektora ne odlaže izvršenje tog rešenja.

Po žalbi protiv rešenja sanitarnog inspektora odlučuje ministar.

Rešenje iz stava 6. ovog člana je konačno.

Član 76.

Zdravstvene ustanove, privatna praksa, druga pravna lica, preduzetnici i građani koji podležu nadzoru iz čl. 73. i 74. ovog zakona, dužni su da omoguće organu uprave nadležnom za poslove sanitarnog nadzora, kao i zavodima odnosno institutima za javno zdravlje da vrše nadzor, odnosno propisane preglede lica i proizvoda, objekata, prostorija, uređaja i opreme, kao i uzimanje potrebnog materijala za laboratorijsko ispitivanje i preduzimanje drugih propisanih i naređenih mera, radi sprečavanja ili suzbijanja zaraznih bolesti.

Troškove koji nastanu u vršenju laboratorijskih ispitivanja iz stava 1. ovog člana, snosi pravno lice, odnosno preduzetnik koji obavlja delatnost u objektu u kojem se vrši nadzor.

VII. KAZNENE ODREDBE

Član 77.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj zdravstvena ustanova i drugo pravno lice ako:

- 1) obavlja dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, a ne ispunjava propisane uslove (član 44. stav 1);
- 2) ne omogući organu uprave nadležnom za poslove sanitarnog nadzora, kao i zdravstvenim ustanovama i zdravstvenim radnicima da vrše nadzor i propisane preglede lica i proizvoda, objekta, prostorija, uređaja i opreme, kao i uzimanje potrebnog materijala za laboratorijsko ispitivanje i preduzimanje drugih propisanih i naređenih mera radi sprečavanja ili suzbijanja zaraznih bolesti (član 45. stav 5);
- 3) ne postupi po naređenim merama i ne uzme obavezno učešće u suzbijanju zarazne bolesti i korišćenju određenih objekata, opreme i prevoznih sredstava (član 53. stav 1. tačka 4).

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi i drugom pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 30.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se osnivač privatne prakse, preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 150.000 dinara.

Član 78.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 2.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj zdravstvena ustanova i drugo pravno lice ako:

- 1) ne organizuje i ne sprovodi mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti, u skladu sa zakonom (član 13. stav 1);
- 2) ne prijavi slučaj koji podleže obaveznom prijavljivanju, u skladu sa ovim zakonom (član 24. stav 2);
- 3) pri distribuciji, transporta i čuvanja vakcine ili imunobiološkog preparata ne pridržava principa hladnog lanca (član 39. stav 1);
- 4) radi, zaposli, odnosno dozvoli obavljanje delatnosti ili obavezne prakse licima koja nisu podvrgnuta obavezanim zdravstvenim pregledima u skladu sa ovim zakonom (član 45. stav 2);
- 5) radi, zaposli, odnosno dozvoli obavljanje delatnosti ili obavezne praksu licima koja boluju od određenih zaraznih bolesti, kao i licima koja su nosioci određenih uzročnika zaraznih bolesti (član 45. stav 3);
- 6) ne obezbedi vršenje obaveznih zdravstvenih pregleda određenih kategorija svojih zaposlenih u rokovima i na način propisan ovim zakonom, ako ne snosi troškove tih pregleda, kao i ako u poslovnim prostorijama objekata u kojima se obavlja delatnost ne čuva sanitarne knjižice kao dokaze o zdravstvenom stanju svojih zaposlenih (član 45. stav 5);
- 7) prilikom vršenja svoje delatnosti ne sprovodi odgovarajuće stručne, organizacione i druge propisane mere radi sprečavanja pojave, ranog otkrivanja i suzbijanja zaraznih bolesti unutar ustanove (član 54. stav 1);

- 8) ne obrazuje komisiju za zaštitu od bolničkih infekcija (član 54. stav 2);

9) ne sprovodi mere propisane ovim zakonom i ako ne postupi po izvršnom rešenju sanitarnog inspektora radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti u rokovima, pod uslovima i na način određen tim rešenjem (član 68. stav 1);

10) u vršenju zdravstvene delatnosti otkrije zaraznu bolest a ne preduzme propisane mere za sprečavanje prenošenja i suzbijanje te zarazne bolesti i druge mere koje priroda bolesti zahteva, kao i ako ne pouči obolela lica i druga lica iz njihove neposredne okoline o načinu zaštite od te zarazne bolesti (član 68. stav 2).

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi i drugom pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 30.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. tač. 1) do 7) i tač. 9) i 10) ovog člana, kazniće se osnivač privatne prakse, preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. tač. 1), 2) i 9) ovog člana, kazniće se zdravstveni radnik novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. tač. 1) ovog člana, kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 150.000 dinara.

Član 79.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 2.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

1) ne sprovodi epidemiološko ispitivanje u slučajevima propisanim ovim zakonom (član 19. stav 3);

2) ne vrši laboratorijsko ispitivanje u slučajevima utvrđenim ovim zakonom i ako vrši laboratorijska ispitivanja, a ne ispunjava propisane uslove za vršenje laboratorijskih ispitivanja u oblasti mikrobiologije (član 21. stav 3);

3) ne vodi podatke o laboratorijskim ispitivanjima i ako ne daje obaveštenja o dobijenim rezultatima u rokovima i na način propisan ovim zakonom (član 22. stav 1);

4) ne organizuje i ne sprovodi imunizaciju imunološkim lekovima kao i zaštitu lekovima, u skladu sa zakonom (član 36. stav 2);

5) ne organizuje i ne sprovodi meru obaveznih zdravstvenih pregleda za određene kategorije lica utvrđenih u članu 45. stav 1. i članu 46. stav 1.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi novčanom kaznom u iznosu od 30.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u tač. 2), 3) i 5) ovog člana, kazniće se osnivač privatne prakse, preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u tački 4) ovog člana, kazniće se zdravstveni radnik novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 150.000 dinara.

Član 80.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 2.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj zavod, odnosno institut za javno zdravlje ako:

1) utvrdi zaraznu bolest iz grupe zoonoza ili smrt lica prouzrokovanu tom zaraznom bolešću, a o tome odmah ne izvesti nadležnu veterinarsku ustanovu i inspeksijske organe nadležne za poslove sanitarnog, odnosno veterinarskog nadzora na teritoriji na kojoj je zarazna bolest utvrđena (član 25. stav 1);

2) ne obavesti organ uprave nadležan za poslove sanitarnog nadzora o licima koja se, u skladu sa izdatim rešenjem sanitarnog inspektora, ne javljaju zdravstvenoj ustanovi radi praćenja svog zdravstvenog stanja (član 30. stav 5);

3) ne vrši nadzor nad sprovođenjem imunizacije (član 37. stav 2);

4) ne organizuje i ne sprovodi meru obaveznih zdravstvenih pregleda za određene kategorije zaposlenih, drugih lica i kliconoša utvrđenih u članu 45. stav 4;

5) ne organizuje i ne sprovodi epidemiološki nadzor u vanrednim slučajevima utvrđenim u članu 51. stav 3. ovog zakona.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u zavodu, odnosno institutu za javno zdravlje, novčanom kaznom u iznosu od 30.000 do 150.000 dinara.

Član 81.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara, kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne sprovodi dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju utvrđenu u članu 16. stav 2;

2) ne sprovodi dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju po epidemiološkim indikacijama u skladu sa ovim zakonom (član 17. stav 3);

3) utvrdi zaraznu bolest iz grupe zoonoza ili uginuće životinje prouzrokovano tom bolešću, a o tome odmah ne izvesti zavod, odnosno institut za javno zdravlje i organ uprave nadležan za poslove sanitarnog nadzora na teritoriji na kojoj je zarazna bolest utvrđena (član 25. stav 2);

4) organizuje putovanje u zemlju u kojoj ima oboljenja koja predstavljaju pretnju po međunarodno javno zdravlje, i ne pridržavaju se obaveza utvrđenih u članu 30. stav 1;

5) privremeno ne ustupi svoj objekat na korišćenje radi suzbijanja zarazne bolesti, odnosno epidemije te zarazne bolesti u skladu sa članom 31. stav 10;

6) ne omogući nesmetano vršenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u slučajevima utvrđenim u članu 43. ovog zakona;

7) ne sprovodi pružanje higijenskih usluga pod uslovima i na način kojim se sprečava pojava i širenje zaraznih bolesti (član 55. stav 1);

8) iskopavanje i prenošenje lica umrlih od zaraznih bolesti ne vrši pod uslovima kojima se sprečava pojava i prenošenje zaraznih bolesti i na način utvrđen ovim zakonom (član 56).

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se fizičko lice zaposleno na poslovima pružanja higijenskih usluga, odnosno na poslovima iskopavanja i prenošenja lica umrlih od zaraznih bolesti, novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.

Član 82.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 2.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

- 1) ne sprovodi epidemiološki nadzor u skladu sa zakonom (član 7. stav 1);
- 2) kroz promociju zdravlja, obolela lica i druga lica iz njihove neposredne okoline ne pouči o načinu zaštite od zaraznih bolesti u skladu sa zakonom (član 47).

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi novčanom kaznom u iznosu od 30.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. tačka 2. ovog člana, kazniće se osnivač privatne prakse, preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. tačka 2. ovog člana, kazniće se zdravstveni radnik novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 150.000 dinara.

Član 83.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj Zavod ako ne pripremi republičke programe za zdravstvenu zaštitu od zaraznih bolesti u skladu sa zakonom (član 9. stav 1. i član 10. stav 1).

Za prekršaj utvrđen u stavu 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u Zavodu novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.

Član 84.

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj doktor medicine ako:

- 1) utvrdi ili postavi sumnju da je određeno lice obolelo od zarazne bolesti utvrđene u članu 26. stav 2. ovog zakona, a ne obezbedi sanitetsko vozilo za prevoz tog lica do zdravstvene ustanove za bolničko lečenje lica obolelih od zaraznih bolesti (član 26. stav 3);
- 2) utvrdi da je određeno lice obolelo od zarazne bolesti, potvrdi ili posumnja da je obolelo od zarazne bolesti, a to lice odmah ne uputi u zdravstvenu ustanovu u kojoj se izoluju i leče lica obolela od zaraznih bolesti (član 28. stav 1);
- 3) po izvršenom pregledu svakog lica koje treba imunizovati, ne izvrši imunizaciju i ne vodi propisane evidencije o izvršenim imunizacijama (član 37. stav 1).

Član 85.

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) u postupku epidemiološkog ispitivanja ne govori istinu i ne daje tačne i potpune podatke od značaja za otkrivanje izvora i načina prenošenja zarazne bolesti, odnosno za otkrivanje, sprečavanje i suzbijanje epidemije te zarazne bolesti, kao i ako se po potrebi ne podvrgne određenim medicinskim ispitivanjima (član 19. stav 6);
- 2) se ne pridržava naloga doktora medicine u slučaju kada mu je određena obaveza prevoza sanitetskim vozilom ili mera izolacije i lečenja, odnosno izolacije, u skladu sa ovim zakonom (član 28. stav 2);
- 3) pre putovanja u zemlju u kojoj ima kolere, kuge, velikih boginja, žute groznice, virusnih hemoragijskih groznica (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom) i malarije, kao i po povratku iz tih zemalja, ne pridržava obaveza propisanih ovim zakonom, kao i mera koje priroda te bolesti nalaže (član 30. stav 1);
- 4) se u skladu sa izdatim rešenjem sanitarnog inspektora, ne javlja zavodu odnosno institutu za javno zdravlje prema mestu boravka radi praćenja svog

zdravstvenog stanja, odnosno, ako se ne pridržava naloga izabranog doktora medicine (član 30. stav 3);

5) se ne pridržava mere karantina (član 31. stav 5);

6) odbije obaveznu imunizaciju lica određenog uzrasta (član 32. stav 2);

7) obavlja proizvodnju i promet hrane a nije obavio obavezni zdravstveni pregled i ne poseduje propisno overenu sanitarnu knjižicu (član 45. stav 5);

8) ne sprovodi mere propisane ovim zakonom i ne postupi po rešenju sanitarnog inspektora radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, u rokovima, pod uslovima i na način određen tim rešenjem (član 68. stav 1);

9) lice obolelo od zarazne bolesti, odnosno ako je nosilac uzročnika zarazne bolesti, ne daje istinite podatke i ne pridržava se određenih mera i uputstava zdravstvene ustanove, odnosno naloga doktora medicine, naročito u pogledu sprečavanja prenošenja zarazne bolesti (član 69).

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 86.

Zdravstvene ustanove i drugi oblici obavljanja zdravstvene delatnosti koji su po dosadašnjim propisima ovlašćeni da obavljaju laboratorijska ispitivanja radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti i laboratorijska ispitivanja radi provere laboratorijskih nalaza, potvrde identifikacije ili identifikacije i klasifikacije uzročnika određenih zaraznih bolesti, kao i pravna lica i preduzetnici koji su po dosadašnjim propisima ovlašćeni da obavljaju poslove dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, nastaviće da obavljaju te poslove do izdavanja novih ovlašćenja u skladu sa ovim zakonom a najkasnije šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 87.

Podzakonske akte utvrđene ovim zakonom, ministar će doneti u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi doneti do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 88.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službeni glasnik RS”, br. 125/04 i 36/15).

Član 89.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.